

ສະຫະພັນ ສິດທິ ມະນຸດນາໆ ຊາດ (FIDH) ຂະບວນການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ (ຂລສມ)

ຖແລງການ ຮວ່ມ

ສປປລາວ: ການສົນທະນາ ກັບ ສະຫະພາບ ເອີໂຣບ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ ຕອ້ງ ຕາມ ດວ້ຍ ພາກ ປະຕິບັດ

ປາຣີ, ວັນທີ 3 ພຶສະຈິກາ 2015: « ສະຫະພາບ ເອີໂຣບ ຕ້ອງ ໝັ້ນໃຈ ວ່າ ຮັດຖະບານ ລາວ ໃຫ້ ຄຳໝັ້ນ ສັນຍາ ຢ່າງ ນັກແໜ້ນ ໃນ ກອງປະຊຸມ ດ້ານ ສິດ ມະນຸດ ທີ່ຈະ ມີຂຶ້ນ ຣະວ່າງ ສອງ ຝ່າຍ », ນີ້ ຄື ຄຳຖແລງ ໃນ ວັນນີ້ ຂອງ ສະຫະພັນ ສິດທິ ມະນຸດນາໆ ຊາດ (FIDH) ແລະ ຂະບວນການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ (ຂລສມ) ກ່ອນໜ້າ ຜົບປະ ສົນທະນາ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ ຄັ້ງທີ 6 ລະວ່າງ ສະຫະພາບ ເອີໂຣບ ແລະ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງ ຈະ ຈັດຂຶ້ນ ໃນ ວັນທີ 6 ພຶສະຈິກາ ທີ່ ວຽງຈັນ.

ກ່ອນ ການ ພົບພໍ້ ສົນທະນາ ເຖິງ ສະຖານະການ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ ລະຫວ່າງ ສອງຝ່າຍ ຄັ້ງນີ້, ສະຫະພັນ ສິດທິ ມະນຸດນາໆ ຊາດ (FIDH) ແລະ ຂະບວນການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ (ຂລສມ) ໃດ້ ສເນີ ລາຍງານ ຮວ່ມ ຢ່າງ ທີ່ຖວນ ເຖິງ ການ ລວ່ງ ລະເມີດ ສິດທິ ມະນຸດ ໃນ ສປປ ລາວ ນັບ ຕັ້ງແຕ່ ການ ພົບປະ ຄັ້ງ ເດືອນ ພຶສະພາ 2014.

« ຈຳເປັນ ທີ່ສຸດ ທີ່ ສະຫະພາບ ເອີໂຣບ ຕອ້ງ ຕັ້ງ ຕັ້ງອີ່ມໄຂ ໃຫ້ ທາງການ ສປປ ລາວ ຮັບຮອງ ວ່າງ ມາດຕະການ ຢ່າງ ຈະແຈ້ງ ແລ້ວ ໄປ ປະຕິບັດ ຕາມ ຕາຕະລາງ ທີ່ ຖືກກຳນົດ ໃວ້ ເພື່ອ ໃຫ້ ເຫັນຜົນ. ຖ້າ ບໍ່ ດັ່ງນັ້ນ, ກອງປະຊຸມ ກ່ຽວກັບ ສິດທິ ມະນຸດ ນີ້ ກໍ່ ຈະ ກາຍເປັນ ຂັນຕອນ ທີ່ ບໍ່ມີ ຄວາມໝາຍ ໂດຍ ບາສະຈາກ ຜົນ ອັນ ເປັນຕົ້ນ ເປັນໂຕ » ທ່ານ ກາຣິມ ລາຮິດຊີ, ປະທານ ສະຫະພັນ ສິດທິ ມະນຸດນາໆ ຊາດ, ໄດ້ ກ່າວ.

ນັບຕັ້ງແຕ່ ເດືອນ ພຶສະພາ ປີ 2014 ເປັນຕົ້ນມາ, ຮັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ ລົງມະຕິ ຮັບຮອງ ເອົາ ກົດໝາຍ ອັນ ເຄັ່ງຄັດ ດັ່ງ ຂໍ້ ດຳຮັດ 327 ເພື່ອ ເພີ່ມ ທະວີ ຂະບວນ ກົດໝາຍ ບາບປາມ.

ທາງການ ສປປ ລາວ ໄດ້ ຈັບຕົວ ແລະ ກັກຂັງ ຫລາຍ ບຸຄົນ ດວ້ຍກັນ ທີ່ໄດ້ ກ່າວ ຕິຕຽນ ຮັດຖະບານ ຫລື ໄດ້ ກ່າວ ຊັດທອດ ເຖິງ ລະບົບ ການ ສັ່ງລາດ ບັງຫລວງ. ທາງການ ສປປ ລາວ ຍັງສືບຕໍ່ ບາບປາມ ຊົນ ສາສນາ ກຸ່ມນ້ອຍ ໂດຍ ໄດ້ ຈັບຕົວ ຊາວ ຄຣິສ ຕັ້ງ ຫລາຍ ຄົນ ດວ້ຍກັນ.

ນອກຈາກ ນັ້ນ, ທາງການ ສປປ ລາວ ຍັງ ບໍ່ ສາມາດ ໃຫ້ ຄວາມ ກະລ່າງແຈ້ງ ຕື່ມອີກ ກ່ຽວແກ່ ການ ສືບສວນ ກໍຣະນີ ຫາຍສາບສູນ ໂດຍຖືກບັງຄັບ ຂອງ ທ່ານ ສົມບັດ ສົມພອນ, ຜູ້ນຳ ຊື່ດັງ ຂອງ ອົງການ ສັງຄົມ ພິລະເຮືອນ ຊຶ່ງ ມາເຖິງ ປະຈຸບັນ ບໍ່ມີໃຜ ຊາບເຖິງ ຊາຕາກັມ ເລີຍ. ຍິ່ງໄປ ກົວນັ້ນ ຮັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ ກ່າວ ຢ່າງ ອັບອາຍ ຂາຍໜ້າ ອີກວ່າ ກໍຣະນີ ຫາຍ ສາບສູນ ແບບ ຖືກ ບັງຄັບ ອື່ນໆ ນັ້ນ ແມ່ນ ບໍ່ ມີ ມູນ ຄວາມຈິງ.

ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ທາງ ສັງຄົມ ບໍ່ ມີສິດ ທຳການ ເຂື່ອນໄຫວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ. ກົດ ລະບຽບ ຂອງ ທາງການ ສປປ ລາວ ຍິ່ງ ເພີ່ມ ຈຳກັດ ກົດຈະກັມ ຂອງ ບັນດາ ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ທາງ ສັງຄົມ ທອ້ງທິນ (NPAs) ແລະ

ເຫລົ່າ ອົງການ ສາກົນ ທີ່ ບໍ່ ຂຶ້ນ ນໍາ ຣັດຖະບານ (INGOs). ນອກຈາກນັ້ນ, ທາງການ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ ຕົກລົງ ຢຸດຕິ ການ ຈັດຕັ້ງ ກອງປະຊຸມ ພູກ ປະຊາຊົນ ເອເຊັງ ຕະວັນອອກ ສຽງໄຕ້ ອີກ ຫລື APF. ກອງປະຊຸມ ດັ່ງກ່າວ ມີໝາຍ ກໍານົດ ຈັດຂຶ້ນ ເພື່ອ ສຶກສາ ເຖິງ ບັນຫາ ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ທາງ ສັງຄົມ, ຕາມ ປະເພນີ ທີ່ ເຄີຍ ມີມາ ກອງປະຊຸມ ພາກ ປະຊາຊົນ ເອເຊັງ ຕະວັນອອກ ສຽງໄຕ້ (APF/ACSC) ເປີດຂຶ້ນ ກ່ອນໜ້າ ກອງປະຊຸມ ສຸດຍອດ ປະຈໍາປີ 2016 ຂອງ ກຸ່ມ ຂອງ ກຸ່ມ ປະເທດ ເອເຊັງ (ASEAN Summit). ທາງການ ສປປ ລາວ ໃຫ້ ເຫດຜົນ ວ່າ ຊາວຕ່າງ ປະເທດ ຈະ ສວຍໂອກາດ ຕອ້າງຕີ ຣັດຖະບານ ກຸ່ມ ປະເທດ ເອເຊັງ ແລ້ວ ບອກວ່າ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ ສາມາດ ຄໍ້າປະກັນ ຄວາມ ບອດພັຍ ຂອງ ບັນດາ ສະມາຊິກ ຫົວຮຸນແຮງ ທີ່ ໝາຍ ກໍານົດ ເຂົ້າຮ່ວມ ກອງປະຊຸມ ດັ່ງກ່າວ. ນັບວ່າ ເປັນຄັ້ງ ທໍາອິດ ທີ່ ກອງປະຊຸມ ພາກ ປະຊາຊົນ ເອເຊັງ ຕະວັນອອກ ສຽງໄຕ້ ຈະບໍ່ ເກີດຂຶ້ນ ພາຍຫລັງ ທີ່ ເຄີຍ ມີມາ ທຸກໆປີ ນັບແຕ່ ປີ 2005 ເປັນຕົ້ນມາ.

ການ ສືບຕໍ່ ຂອງ ໂຄງການ ຕ່າງໆ ທີ່ ໄດ້ ສ້າງ ຄວາມ ຂັດແຍ້ງ ເຊັ່ນ ໂຄງການ ເຄື່ອນ ໄຟຟ້າ ດອນສະຫົງ, ຊຶ່ງ ບໍ່ມີ ການ ຄໍ້າປະກັນ ຢ່າງ ຄັກແນ ແລະ ບໍ່ ມີການ ປຶກສາ ກັບ ຝ່າຍ ທີ່ ມີ ສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງ, ອາດ ມີຜົນ ສະທ້ອນ ທາງ ລົບ ໃຫ້ແກ່ ສິດທິ ເສຖກິດ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ປະຊາຊົນ ໃນ ເຂດ ທອ້ງທິນ. ມາເຖິງ ປະຈຸບັນ ບັນຫາ ການຄັບໄລ່ ປະຊາຊົນ ອອກຈາກ ບ້ານເຮືອນ ແລະ ດິນ ຂອງ ເຂົາເຈົ້າ ໂດຍ ບໍ່ ຖືກ ຊົດເຊີຍ ຕາມ ທີ່ຄວນ ຍັງຄົງ ສືບຕໍ່.

ທ້າຍສຸດ ເຖິງ ແມ່ນວ່າ ບໍ່ມີ ການ ປະຫານ ຊີວິດ ຕັ້ງແຕ່ ປີ 1989 ເປັນຕົ້ນມາ ກໍ່ຕາມ ແຕ່ ເຖິງ ຢ່າງໃດ ສານ ກໍ່ຍັງ ຕັດສິນ ລົງໂທດ ປະຫານ ຊີວິດ ສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນ ຄະດີ ກ່ຽວກັບ ຍາ ເສບຕິດ. ຣັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ ເລືອນ ການ ປະຕິຮູບ ກົດໝາຍ ອາດຍາ ອີກ, ຊຶ່ງ ການ ດັດແປງ ດັ່ງກ່າວ ມີ ຈຸດປະສົງ ຈໍາກັດ ໂທດ ປະຫານ ຊີວິດ ສະເພາະ ຄະດີ ອັນ ຮ້າຍແຮງ ໃຫ້ ສອດຄ່ອງ ກັບ ເງື່ອນໄຂ ກົດໝາຍ ນາໆຊາດ.

« ການທີ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ ຖືກ ຄັດເລືອກ ເຂົ້າ ເປັນ ສະມາຊິກ ຂອງ ຄະນະ ກັມມາທິການ ສິດທິ ມະນຸດ ແຫ່ງ ສະຫະປະຊາຊາດ ຊຸ່ສແດງ ໃຫ້ ເຫັນວ່າ ປະຊາຄົມ ສາກົນ ໄດ້ ໃຫ້ ຄວາມສໍາຄັນ ຕໍ່ ການ ລົ່ມເຫລວ ຂອງ ຣັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໃນການ ພັທະນາ ສະຖານະພາບ ສິດທິ ມະນຸດ. ມັນເຖິງ ເວລາ ແລ້ວ ທີ່ ສະຫະພາບ ເອີໂຣບ ຈະຕ້ອງ ພັກດັນ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ນັບຖື ແລະ ປະຕິບັດ ຂໍ້ ເງື່ອນໄຂ ຂອງ ສັນຍາ ສາກົນ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ ແລະ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ທໍາຕາມ ຂໍ້ ສເນີ ຫລາຍ ຂໍ້ ຂອງ ກອງປະຊຸມ ສະຫະປະຊາຊາດ ເວລາ ສໍາຫລວດ ສປປ ລາວ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ (Universal Periodic Review) », ໄດ້ ກ່າວ ວະນິດາ ເທພສຸວັນ, ປະທານ ຂະບວນການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ.